

Простак

Марі-Од Мюрай

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

Переклад — Юлія Кузьменко

© Readberry. Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Розділ перший, у якому месьє Вухань дав прочухана телефону

Клебёр скося зиркнув на брата. Простак стиха відтворював звуки автоматичних дверей метро: «П-і-і-і-і... бам».

На станції зайшов чоловік із німецькою вівчаркою на повідці й сів біля Клебера. Простак засіпався на сидінні.

— У нього пес, — сказав Простак.

Власник вівчарки поглянув на балакучого хлопця — юнака з вибалушеними блакитними очима.

— Месьє має пса, — не вгавав хлопець, дедалі більше хвилюючись.

— Так, так, — відповів Клебер, намагаючись спинити його своїм насупленим виразом обличчя.

— Можна мені його погладити? — запитав Простак і потягнув руку до пса.

— Ні! — гиркнув Клебер.

Чоловік подивився на одного брата, перевів погляд на другого, вочевидь, оцінюючи ситуацію.

— А в мене є кролик, — повідомив юнак із блакитними очима.

— От же ж! Не можна розмовляти з незнайомцями, — дорікнув Клебер. Тоді, зважившись, розвернувся до пана з псом і мовив: — Перепрошую, месьє, у нього дебільність.

— І-ді-от, — прорік його брат по складах.

Пан підвівся і, не сказавши жодного слова, потягнув за собою пса, а на наступній станції вийшов.

— Бовдур, — буркнув Клебер.

— О-о, погане слово, — сказав його брат.

Клебер сумовито зітхнув і кинув погляд у шибку, де піймав своє відображення — симпатичний інтелігент в окулярах із тонкою оправою. Заспокоївшись, зручніше вмовстився на сидінні й зиркнув

на годинник на руці. Простак, уважно стежачи за його рухами, закасає рукави й критично подивився на свої зап'ястя.

— А в мене немає годинника.

— Ти чудово знаєш чому. Трясця, це наша!

— О-о, погане слово.

Клебер попрямував до дверей, але, перш ніж вийти, обернувся. Простак, який ішов слідом, заляк на місці.

— Швидше! — загорлав Клебер.

— Вони мене розріжуть!

Клебер схопив брата за светр і виштовхав на платформу. Автоматичні двері зачинилися. Бам.

— Не піймали мене!

Клебер знову схопив брата за рукав і потягнув до ескалатора.

— Чому в мене немає годинника?

— Ти його розбив, щоб подивитись, чи сидить там чоловічок, пам'ятаєш?

— Та-а-а-ак, — озвався Простак, розплившись у радісній усмішці.

— Сидів там чоловічок?

— Ні! — не менш радісно вигукнув Простак.

Перед ескалатором він спинився так різко, що дві дами, які йшли позаду, зіштовхнулися і запротестували:

— У чому річ? Уважніше, будь ласка!

Клебер знову потягнув брата за рукав, щоб той ступив на рухомі сходи. Простак спершу нажахано дивився на свої ноги й перехилився на п'ятки. Упевнившись, що з ногами все гаразд, підвів голову.

— Бачив? — похвалився він, коли вони піднялися. — Я навіть не боюся. Чому там не сидить чоловічок?

— «Чоловічок», а не «чоловікочок», — виправив Клебер, аби уникнути подальших «чому».

Утім брат пробурмотів:

— Чоловікочок, чоловікочок...

Простак був надивовижу впертим. І протягом наступних п'яти хвилин белькотів:

— Чоловікочок, чоловікочок...

Клебер роззирнувся, засумнівавшись, куди далі. У Париж вони приїхали всього два тижні тому.

— Далеко ще?

— Я не знаю.

Клебер нервувався. Не впізнавав вулиць.

Простак зупинився посеред тротуару й схрестив руки.

— Хочу до тата.

— Тата тут немає. Він у Марн-ла-Валлє, а ми... ми в...

— Апчхи! — завершив речення Простак і зареготав зі свого дотепного жарту.

Клебер криво посміхнувся. Розумовий розвиток Простака відповідав рівню дитини трьох років (у хороші дні — трьох із половиною).

— Ми в Парижі. Ну ж бо, треба поквапитися. Скоро буде ніч.

— І вовки?

— Так.

— Не бійся, я можу їх убити моїм пісьтулетом.

Клебер подавив сміх, і вони попрямували далі. Раптом Клебер упізнав вулицю, яка простягалася вгору. Прийшли. Вулиця Кардинала Лемуана, 45.

— Ой, ні, — сказав Простак перед дверима під'їзду.

— Що тепер?

— Не хочу! Не хочу до ста-лої дами.

— Послухай, це наша двоюрідна бабуся — сестра мами нашої ма...

— Вона бридка.

— Так, не дуже гарна.

— І погано пахне.

Клебер підніс руку до кодового замка й наморщив чоло.

— Так, 4... 6...

— 4, 6, В, 12, 1000, 100, — заторохкотів Простак.

— Мовчи. 4... 6...

— 9, 12, В, 4, 7, 12...

Клебер утупився в цифри, остаточно збившись.

— Натискай, натискай на кнопочки! 9, 7, 12...

Простак заходився тиснути на всі кнопки без розбору. Двері заскреготіли й відімкнулися.

— Я переміг!

Із під'їзду вийшла гладка пані. Простак ринувся повз неї всередину.

— Нечемно штовхати людей! — гукнув йому Клебер. — Треба препросити даму!

Простак уже піднявся на п'ять сходинок, перестрибуючи їх через одну. Розвернувся і весело сказав:

— Вибачте, дамо! Ти дуже товста для цих дверей!

І помчав далі сходами. Клебер спробував його наздогнати, горлаючи вслід:

— Третій поверх! Нам на третій!

Простак піднявся на шостий, тоді спустився на чотири поверхи й повернувся на один угору. Нарешті спинився на сходовому майданчику, заляк і, мов пес, висолопив язика. Клебер геть виснажився і притулився до стіни віддихатися.

— Ти натискаєш кнопочку?

Простак боявся дзвінка, тому, щойно брат торкнувся кнопки пальцем, затулив вуха.

— Добре, але я вже повечеряла, — мовила бабуся, відчинивши їм двері. — Старі люди їдять суп о пів на шосту. Ви, молодь, може,

їсте не за розкладом, а я рівно о пів на...

— Ня-ня-ня, — спародіював її Простак, заінтригований скрипучими звуками, які видавала стара.

— Та що з ним не так? — обурилася двоюрідна бабуся і занесла руку так, наче збиралася його вдарити.

— Облиште його, він не зі зла, — сказав Клебер.

— Я її вб'ю. У мене є пісьтулет!

Простак витягнув із кишені штанів сигнальний пістолет. Бабуся скрикнула.

— Зброя! У нього зброя!

— Це не справжній пістолет, — втрутився Клебер.

— Так, але на вигляд як справжній. Увага, коли я скажу «Паф», ти вмиреш. Приготуйся, ста-ла...

Простак навів пістолет на двоюрідну бабусю, і та нажахано зарепетувала.

— Паф!

Бабуся втекла на кухню. Простак кинув на брата вражений і водночас сповнений гордості погляд.

— Вона боїться.

І розчаровано додав:

— Вона не вмерла. У мене ще є ніжик.

— Доб'єш її наступного разу.

Брати проковтнули кіло спагеті на двох і пішли до крихітної спальеньки, яку виділила для них двоюрідна бабуся. Клебер витяг мобільний телефон. Простак, як завжди, пильно за ним спостерігав.

— Ти маєш тефелон, — мовив заздрісно. — Чому в мене нема тефелона?

— Бо ти маленький, — неуважно відповів Клебер. — Так, 01... 48...

— 12, 3, В, 1000, 100.

Клебер потер лоб. Брат його збив. Та й узагалі, навіщо телефонувати батькові? Месьє Малюрі завжди мав одну відповідь: спецзаклад. І зараз теж скаже запроторити Простака в психлікарню «Малікруа́».

— Ку-ку! — пролунав грайливий голос.

Простак сидів на ліжку, схрестивши ноги, і ховав щось за спиною.

Він повторив заманливим тоном: «Ку-ку». З-за його спини визирнули два обвислі заяложені вушка з тканини. Простак повернувся ними.

— Тільки його бракувало, — пробурмотів Клебер.

— Хто це в нас?

— Не знаю.

Задоволення належало розтягувати.

— Починається на «В», — підказав Простак.

— Відьма?

— Ні!

— Вугор?

Простак давився від сміху.

— Месьє Вухань?

— Та-а-а-ак! — загорлав Простак, демонструючи потріпаного плюшевого кролика й теліпаючи його вухами.

Тієї миті задзвонив телефон.

— Я! Дай мені, — почав випрошувати Простак. — Я: «Алло».

Клебер підскачів, аби брат не вирвав йому з рук телефон.

— Алло, тату?

— Ні, я! Дай мені: «Алло, тату».

— Так, нормально, — відповів Клебер буденним голосом. — Месьє Вухань із нами. Усе добре... Тітонька? Теж добре. Хоча не зовсім.

Клебер вирішив сказати все, як є.

— Простак її недолюблює. Хоче її вбити.

Деколи Клебер не стежив за словами.

— Та ні, не насправді! Пісьтулетом... Так... так... знаю, тату. Я за все відповідаю, бо це я хотів... Так.

Клебер звів очі до стелі, поки батько викладав свої аргументи. Простак — завеликий тягар. Занадто ускладнює життя. Його треба помістити в «Малікруа». Простак тим часом вивернув на ліжко фігурки з торбинки з набором «Плеймобіль» і грався, пошепки щось промовляючи. Був нібито повністю поглинений цим заняттям, та насправді нашорошував вуха.

— Диви, який нечемний, — сказав він про чорно-білого ковбоя.
— Відправимо його в спецзаклад.

На обличчі Простака проступило понуре задоволення. Чоловічок отримав погрози, кілька стусанів й один укол. Затим Простак засунув його під свою подушку.

— Рятуйте! Рятуйте! — зарепетував маленький ковбой.

Продовжуючи розмову з батьком, Клебер спостерігав за братовою грою.

— Нам би краще винайняти житло. Ми б тоді ні від кого не залежали... Та ні, тату, Простака не треба глядіти. Йому двадцять два роки.

Простак витягнув чоловічка з-під подушки й заходився його відчитувати:

— Ти і-ді-от. Не хочу тебе більше бачити. Зараз зроблю дірку. Засуну тебе в дірку, і ти вмиреш. І я за тобою сумувати не буду. А де месє Вухань?

Розхвилювавшись, кинувся шукати кролика. Нарешті побачив плюшевого друга і враз видихнув:

— А-а-а-а! Ось він. Месє Вухань уб'є «Малікруа».

На ліжку зчинився рейвах. Месє Вухань налетів на фігурки «Плеймобіль», розкидав їх навсібіч і пожбурих у стіну.

— Месьє Вухань дає прочухана, — стиха мовив Простак.

Він кинув похмурий погляд у бік брата, що досі сперечався по телефону:

— У будь-якому разі ми маємо гроші з маминого спадку. Тобі не доведеться сплачувати за оренду... Так, я розумію, що роблю.

Клебер завершив дзвінок і заблокував телефон, отримавши щось на зразок батьківського благословення. На мить застиг зі скляним поглядом, притиснувши телефон до серця. Сімнадцять. Йому сімнадцять років. На нього чекало навчання у випускному класі паризького ліцею Генріха IV. Він планував записатися на підготовчі курси, а далі здобути вищу освіту. Утім мусив тягати за собою такого собі страховиська — рідного брата, на прізвисько Простак (насправді звався він Барнабє), який вважав плюшевих кроликів живими.

— Простаче?

Хлопець облишив гру й озвався: «Брате!» — наче до нього звернувся Господь Бог.

— Послухай мене, Простаче. Ми пошукаємо дім, щоб жити там удвох, але я не зможу весь час проводити з тобою, бо за два тижні в мене починається школа.

— У школі погано.

— Ні, там добре.

— Чому я не ходжу до школи?

— Я ж попросив послухати. Якщо хочеш залишитися зі мною, мусиш докласти трохи зусиль.

Простак слухав, роззявивши рота. Усім своїм виглядом показував готовність старатися.

— Ти розумієш? Ти повинен мені допомогти.

Простак підскочив на ноги.

— Я приберу на ліжку.

Клебер зітхнув.

— Авжеж...

Наступного ранку Клебер вирішив обійти кілька агентств нерухомості. Повагавшись, зважився лишити Простака самого.

— Ти будеш добре поводитися?

Простак старанно закивав головою на знак згоди.

— Не дійматимеш тітоньку?

Простак заперечно крутнув головою та виклично заявив:

— У мене є ніжик.

Стоячи на порозі, Клебер знову завагався. Раптом йому спало на думку, що не варто втрачати з братом зв'язок. Він довірив Простаку мобільний телефон. Боязко й зачудовано Простак склав руки човником, щоб прийняти дарунок. Клебер пояснив, що зателефонує до полудня дізнатися, як справи.

— Дивись, коли задзвонить, натиснеш на зелений телефончик.

Клебер вирушив у дорогу, згадуючи осяяне щастям братове обличчя. Щойно за ним зачинилися двері квартири, Простак загорлав:

— Месьє Вуханю!

Він кинувся до кімнати, де кролик дрімав на подушці.

— Ти чого кричиш? — запитав месьє Вухань.

— У мене тєфелон! — вигукнув Простак.

Месьє Вухань підвівся:

— Дай мені!

— Гей, це моє. 4, 7, 12, В, 1000, 100, — набрав Простак на клавіатурі й приклав телефон до вуха. — Алло? Алло, слухаю вас!

Удав, наче на тому кінці йому відповідають, затим потрусив телефон і знову приклав до вуха.

— Алло, слухаю вас?.. Не працює.

Месьє Вухань улігся назад на подушку, поклавши довгі обвислі руки під голову й демонструючи байдужість.

— Працює, коли всередині сидить чоловічок.

— Немає там чоловічочка, — відповів Простак, згадуючи халепу з годинником.

— Є. Але він приходить, коли дзвонить тefon.

Простак втупився в месє Вуханя, підшукуючи контраргумент.

— Добре, — зрештою відповів Простак і поклав телефон. — Будемо гратися?

На перший погляд потасканий месє Вухань міг зійти за старого, побитого життям кролика. Та щойно мова заходила про розваги, його вушка починали шалено теліпатися, а блаженські ніжки рухалися, як на шарнірах.

— У яку гру?

— В «Малікруа».

— Знову! У тебе що, іншої гри немає?

— Але це цікава гра.

Простак нахилився до месє Вуханя і прошепотів йому на вухо:

— Стули пельку!

Месє Вухань мусив поступитися: гра й справді була напрочуд цікавою.

О десятій годині, коли фігурки сиділи, оточивши ковбоя, аби не втік, задзвонив телефон.

— Це я, це я! — загорлав Простак.

Скаженіючи від захвату, він натиснув на кнопку з телефончиком.

— Алло, Простаче? — мовив Клебер.

— Алло, слухаю вас! Добридень, як справи? Дякую, усе гаразд, гарна погода, до побачення, мадам!

— Чекай, це твій брат...

Трохи наляканий Простак обернувся до месє Вуханя.

— Це чоловічочок.

— Кинь тefon! — звелів месє Вухань, збуджено підстрибуючи на місці. — Кинь у стіну!

З переляку Простак несамовито пожбуриив телефон у стіну. А тоді добив, потоптавши ногами.

Зрештою трохи заспокоївся, нахилився й оглянув розбитий телефон.

— Ти його бачиш? — поцікавився месьє Вухань, готовий кинутися навтьоки будь-якої миті.

— Ні-і-і, — із сумнівом протягнув Простак.

— Так і знав, — відказав месьє Вухань, улягаючись на подушку.
— Він мікроскопічний!

Коли дзвінок перервався, Клебер вирішив повернутися на вулицю Кардинала Лемуана. Ішов, посміюючись від згадки про тон, яким Простак випалив у слухавку всі відомі йому фрази з дорослих телефонних розмов. Клеберу хотілося бути щасливим. Дівчина в агентстві нерухомості його вподобала. Пообіцяла влаштувати сьогодні по обіді перегляд двокімнатної квартири. Клебер відчував у собі сили обзавестися і дівчиною, і квартирою.

— Простак! Простаче?

Брат сидів на ліжку й смикав ковбоя в руках.

— Ти злякався? Що сталося?

Зненацька Клеберів погляд упав на розтросщений телефон, що лежав під стіною.

— Там немає чоловікочка, — сумно сказав Простак.

Зустріч призначили на другу полудні. Клебер не хотів лишати Простака вдома. Двадцятидворічний юнак справить на агентку нерухомості солідніше враження, ніж він, сімнадцятирічний. Аби ж тільки Простак спромігся грати належну роль на час перегляду.

— Ти маєш добре поводитися. Не розмовляй. Не бігай.

На кожную братову настанову Простак мовчки кивав. Клебер сильно його насварив за витівку з телефоном.

— Причешися. Помий руки. І... я зав'яжу тобі краватку.

Набурмосений Простак просяяв. За пів години стояв у передпокої та милувався собою в дзеркалі. У сорочці з краваткою, у світлому піджаку й темних штанах. Клебер, щоправда, не особливо тішився. В елегантному вбранні Простак виглядав безглуздо, як опудало.

— Затямив? Ані слова!

Клебер приклав палець до губ, щоб закарбувати вказівку в братовій свідомості. Звісно, можна було видати його за глухонімого, але це було ризиковано, бо Простак узявся б розповідати агентці нерухомості, що він глухий.

Квартирка розміщувалася на горішньому поверсі старого будинку на авеню Генерала Леклérка. Жакі чекала клієнтів на сходовому майданчику. Два місяці тому вона перейшла з сигарет на жувальні гумки, але нещодавно зірвалася, тому наразі курила, жуючи гумку. Вона думала про Клебера. Симпатичний парубок. Сказав, що має старшого брата. Якщо той схожий на Клебера, то цікаво буде на нього глянути. Жакі гризла нігті, покурюючи й пожевуючи гумку.

Перш ніж піднятися сходами, Клебер дав братові останні напучення.

— Нічого не говори й не смикайся. Ти ж не брав пісьтулет, я сподіваюсь?

— Ні.

Клебер піднявся на дві сходинки.

— Я взяв ніжик, — сказав Простак йому в спину.

Клебер розвернувся.

— Для чого тобі ніжик? Де він?

Простак мовчки закліпав очима.

— Покажеш мені ніжик?

— Ні, — відповів Простак, соромливо захихотівши.

— Слухай, я зараз розсерджуся. Хочеш, щоб я розсердився?

Деколи Клебер виходив із себе. У погляді Простака відобразилася паніка.

— Це не справжній ніжик.

— Покажи.

— Тсеміпіпісючи.

— Що?

Простак піднявся на сходинку, де стояв Клебер, звівся навшпиньки й прошепотів йому на вухо:

— Це мій пісюнчик.

Клебер заляк на секунду.

— Ох ти й дурбецало!

— О-о, погане слово!

Лишалося збігти сходами на шостий поверх.

Брати здивували Жакі. Були схожі між собою, але молодший виглядав старшим. Його темні очі відображали внутрішнє полум'я, а світлі очі брата видавалися вікнами в небо. Здавалося, ще мить — і там запурхають пташки. Клебер носив коротку стрижку, що гармоніювала з його дещо звабливою усмішкою. Простак мав довге розпатлане волосся солом'яного кольору і був наче не при собі.

Жакі простягнула руку.

— Добрий день, — пробелькотіла вона.

Простак, забувши всі обіцянки, заторохкотів:

— Добридень, як справи? Дякую, до побачення...

— Отже, тут у нас вітальня? — прокричав Клебер, заглушуючи братів голос.

Жакі аж підскочила.

— Так, це житлова кімната. Дуже світла, як бачите. Вікна виходять на південний захід.

Простак крутився перед нею, і їй не лишалося нічого іншого, як звернути на нього увагу.

— У мене краватка, — мовив він на випадок, якщо дама не помітила.

Дівчина криво посміхнулася: її стримана усмішка скидалася радше на нервовий тік.

— Авжеж, нині, щоб знайти житло, треба справляти гарне враження.

Почуваючись ні в сих ні в тих, Жакі витягла ще одну сигарету з пачки й узяла запальничку.

— Це небезпечно, — сказав їй Простак, якому забороняли гратися з вогнем.

— Так, я збираюся кинути, — роздратовано відповіла Жакі.

— А де друга кімната? — далі провадив розпитування Клебер.

— Друга кімната виходить на північ. Вона темніша, але вікна у двір, тому там тихо...

Клебер і Жакі перейшли в іншу кімнату. Простак за ними не пішов. Спантичено роззирнувся. Брат сказав, що вони тут житимуть. Але в помешканні не було стільців, не було стола — нічого! Простак скрадався навшпиньках, побоюючись розбудити якусь магічну силу в цьому таємничому місці. Тоді завважив прочинені двері. Штовхнув. Це була вбудована шафа. Порожня. Простак усміхнувся, сягнув рукою в кишеню і витяг дві фігурки «Плеймобіль». Він узяв із собою цілу купу дрібничок. Виклав чоловічків й інші іграшки на полиці шафи, відтворивши квартиру в мініатюрі. Геть забувши, де він, почав гратися з головою у шафі й бурмотіти собі під ніс. До вітальні повернулася Жакі, а за нею — Клебер.

— О, ви оглядаєте шафи? — звернулася вона до Простака. — Ця шафа найбільша. Багато полицок.

Вона розчахнула дверцята.

— Отакої, якийсь маленький постоялець забув свої іграшки. Перепрошую...

Вона простягнула руку прибрати фігурки з шафи.

— Це моє! — загорлав Простак. Розвернувся до брата й розлючено вигукнув: — Вона краде мої «плеймобілі». Я її вб'ю. У мене є ніжик!

Жакі випустила чоловічків із рук і нажахано позадкувала до спальні.

— Простаче, припини! — загорлав Клебер. — Не хвилюйтесь, мадемуазель. Він слабкий на розум. У нього...

Простак квапливо сховав іграшки в кишені.

— Геть звідси! Негайно забирайтеся! — звеліла Жакі.

— Усе гаразд, немає потреби говорити в такому тоні, — відповів Клебер. — До речі, квартира не коштує таких грошей. Ходімо, Простаче. Не треба нам це житло.

Простак кинув на агентку нерухомості тріумфальний погляд:

— Тут навіть стільців немає!

Надворі Клебер утримався від коментарів. День минав, наче в божевільні, і юнак рухався машинально. Спинив брата перед брівкою, аби той не кинувся під машини.

— Чоловікочок — червоний, — мовив Простак.

Щойно вони перейшли дорогу, Простак постукав по світлофору, де чоловікочок позеленів. Клеберові, зрештою, було шкода бідолахи. Якщо не вдасться знайти рішення, доведеться відправити його в «Малікруа».

На зворотному шляху Клебер завважив на вході готелю «Старий кардинал» поіржавілу металеву табличку: «Здаються кімнати. Потижнева оренда». Він замислився: може, винайняти номер у готелі, поки тривають пошуки житла? Йому кортіло якнайшвидше забратися від двоюрідної бабусі.

— Ходімо, — мовив він, схопивши Простака за рукав.

У запилюженому вестибюлі було порожньо. За стійкою висіли ключі, що, видно, давно чекали постояльців.

— Вітаю! — гукнув Клебер.

Простак стурбовано засунув руки в кишені штанів.

— Добрий день, — пролунав сиплий голос за їхніми спинами.

До братів Малюрі підійшла дівчина — з яскравим макіяжем, у дуже відкритому одязі. Простак обожнював напахчених дамочок. Він розплився в широкій усмішці.

— Привітики, як справи? — мовила вона й схопила його за краватку.

Клебер нажахано спостерігав.

— У мене краватка, — сказав Простак, пишаючись тим, що дама відразу помітила.

— І що мені з тобою зробити, мій кролику? — запитала дівчина, примруживши очі.

Зачувши слово «кролик», Простак обережно сягнув рукою в кишеню.

— Ку-ку, — грайливо проказав він.

Із кишені визирнули обвислі вуха.

— Це що таке? — завагавшись, спитала дівчина.

— Не що, а хто, — виправив Простак. — Починається на «В».

«Вулична повія», — подумав Клебер і схопив брата за рукав.

— Ходімо, — прошепотів.

...

Далі — у повній книжці «Простак».

nashaknyga.com.ua